23.11.2023 FIVA/2023/2061
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

Talousvaliokunta

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi digitaalisen euron käyttöönotosta (digieuroasetus), U 60/2023 vp

Finanssivalvonnan lausunto eduskunnan talousvaliokunnalle

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Finanssivalvonnalta asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle U 60/2023 vp. Finanssivalvonta kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Finanssivalvonta kannattaa komission ehdotuksen tavoitteita luoda puitteet ja lainsäädäntökehys Euroopan keskuspankille ja euromaiden kansallisille keskuspankeille mahdollisesti tulevaisuudessa liikkeeseenlaskettavaa digitaalista euroa varten. Finanssivalvonta pitää valtioneuvoston U-kirjelmässä esitettyjä kantoja pääosin perusteltuina mutta nostaa kuitenkin alla esille muutamia huomioita asetusehdotukseen liittyen.

Vaikutukset rahoitusvakauteen

Finanssivalvonta pitää valtioneuvoston kannan mukaisesti rahoitusvakauden kannalta perusteltuna, että digitaalisen euron houkuttelevuutta yleisön sijoituskohteena pyritään saldorajoituksilla ja talletusten korottomuudella rajoittamaan.

Talletukset ovat erityisesti pienten suomalaispankkien pääasiallinen varainhankinnan lähde, ja niillä on keskeinen merkitys suomalaispankkien antolainaukselle ja rahoituksen välittymiselle koko rahoitusjärjestelmässä. Digitaalisen euron suuren kysynnän skenaariossa, jossa pankit joutuisivat mahdollisesti turvautumaan vakuudelliseen keskuspankkirahoitukseen kestääkseen talletusten ulosvirtauksen, on tärkeää ottaa huomioon, että pienemmillä kotimaisilla pankeilla, jotka ovat myös haavoittuvaisempia varainhankinnan häiriöille, on tyypillisesti suurempia pankkeja vähemmän vakuuksia saatavilla ja tarjottavana keskuspankkirahoitusta vastaan. Lisäksi pienet kotimaiset pankit voivat kohdata haasteita yrittäessään korvata talletusten merkittävää ulosvirtausta markkinavarainhankinnalla.

Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estäminen sekä talouspakotteiden seuranta

Finanssivalvonta kiinnittää huomiota siihen, että digitaalisen euron maksutapahtumien ollessa pikamaksuja, tulisi pikamaksujen ja digitaalisen euron pakotemonitorointia koskevan sääntelyn olla keskenään linjassa,

jotta pakotemonitoroinnin vaatimusten noudattamisesta ei tulisi palveluntarjoajille liian vaikeaa.

Ehdotuksessa (artikla 29) on käsitelty unionin pakotteiden toteutumiseksi suoritettavia toimia. Ehdotuksen mukaan ainoastaan digitaalisen euron käyttäjien luettelon tarkistaminen on riittävä toimi pakotteiden ja varojen jäädyttämisen toteuttamiseksi. Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan on epävarmaa, riittääkö kuvattu mekanismi todellisuudessa pakotteiden vastaisten maksujen riittävään estämiseen tilanteessa, jossa pakotteet muuttuvat nopeassa tahdissa.

Lisäksi Finanssivalvonta pitää rahanpesun estämisen näkökulmasta jossain määrin kyseenalaisena sitä, että ilman verkkoyhteyttä (offline) tapahtuvien maksujen osalta ei ennakolta selvitettäisi maksutapahtumiin liittyvää mahdollista rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen uhkaa tai riskejä (artikla 37).

Kustannusvaikutukset

Finanssivalvonta kiinnittää huomiota siihen, että asetusehdotuksen vaikutusten ja erityisesti kustannusvaikutusten arviointi on tässä vaiheessa erittäin vaikeaa, kun digitaalisen euron teknistä toteutustapaa ei ole vielä päätetty. On esimerkiksi epäselvää, miten järjestelmän rakentamis- ja tuotantokustannukset jakautuvat keskuspankkien ja maksupalveluntarjoajien välillä. Digitaalisesta eurosta voi toisaalta myös syntyä kustannussäästöjä suhteessa perinteisen rahahuollon kustannuksiin.

Vaikutukset valvontaan

Asetusehdotuksen vaikutukset viranomaisten toimintaan ovat riippuvaisia sääntelyn lopullisesta sisällöstä, joten tässä vaiheessa on vaikea arvioida sääntelyn resurssivaikutuksia valvoville viranomaisille. Finanssivalvonta suhtautuu kuitenkin varauksella valtioneuvoston arvioon siitä, että mahdollinen Finanssivalvonnan nimeäminen asetuksessa tarkoitetuksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi ei vaikuttaisi merkittävästi valvonnan toteuttamiseen tarvittaviin resursseihin.

Sähköisesti allekirjoitettu

FINANSSIVALVONTA

Myller Marko 91237262F

Marko Myller
vt. osastopäällikkö

Atrila Sanna 91244049D

Sanna Atrila
johtava juristi